

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาาระดับประถมศึกษาของไทยได้เปลี่ยนแปลงมาใช้หลักสูตรประถมศึกษาฉบับพุทธศักราช 2521 ตั้งแต่ปีการศึกษา 2521 และนับตั้งแต่ก่อนการประกาศใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 คือในช่วงเวลาที่ทำการยกร่างและทดลองใช้จนถึงปัจจุบันได้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมากในวงการประถมศึกษา นับตั้งแต่การจัดตั้งหน่วยงานของรัฐขึ้นใหม่ เพื่อกำเนินงานการศึกษา คือ สำนักงานการศึกษาแห่งชาติ (สพช.) ซึ่งมีหน่วยงานย่อยในสังกัดที่ดำเนินงานการศึกษาในระดับจังหวัด คือ สำนักงานการศึกษาจังหวัด (สพจ.) และสำนักงานการศึกษาอำเภอ (สพอ.) ในระดับอำเภอทั่วประเทศ การเปลี่ยนแปลงข้างครบบคลุมไปถึงบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการประถมศึกษาทั้งระดับผู้บริหารการศึกษา ครูผู้สอน ศึกษานิเทศก์ และบุคลากรท่านอื่น ๆ กล่าวคือได้มีการเผยแพร่การใช้หลักสูตรประถมศึกษาใหม่ไปยังบุคลากรดังกล่าวอย่างเข้มแข็งและสม่ำเสมอตลอดมาทั้งในรูปแบบของการฝึกอบรม การสัมมนา การประชุมและทางเอกสารเผยแพร่ จนเกิดความตื่นตัวกันมากพอควรในหมู่บุคลากรต่าง ๆ เหล่านี้ อย่างไรก็ตามข้อเท็จจริงกลับปรากฏว่าประชาชนนอกวงการศึกษายังจำนวนมากยังไม่ทราบและไม่เข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงการใช้หลักสูตรในครั้งนี้ โดยเฉพาะประชาชนที่เป็นผู้ปกครองนักเรียน การสื่อสารเพื่อทำความเข้าใจกับผู้ปกครองนับเป็นสิ่งจำเป็นประการหนึ่งในการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร เพราะความเข้าใจและความร่วมมือของผู้ปกครองจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่สนับสนุนให้การเรียนการสอนในหลักสูตรใหม่ระดับประถมศึกษาประสบความสำเร็จตรงตามเนื้อหาสาระ และกระบวนการเรียนการสอน การวิจัยเรื่อง "การสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา 2521" ก็ด้วยเหตุผล 3 ประการคือ

๑. ตระหนักถึงความจำเป็นและความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรประถมศึกษา

๒. ตระหนักถึงความสำคัญของผู้ปกครองต่อการศึกษาของนักเรียน

๓. ตระหนักถึงความสำคัญของการสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองเพื่อ
ทำความเข้าใจและสร้างทัศนคติที่ดีต่อการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521

ความจำเป็นและความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรประถมศึกษา

ในการพัฒนาประเทศปัจจัยที่สำคัญที่สุดคือ "ประชากร" ถ้าหากประเทศใดมีประชากร
ที่มีคุณภาพการพัฒนาก็จะสามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นในแง่ยุทธวิธีของการ
พัฒนาสิ่งแรกที่จะต้องดำเนินการก็คือ การปรับปรุงคุณภาพประชากรให้ได้มาตรฐาน เพื่อจะ
ได้ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรส่วนนี้ในการพัฒนาประเทศ¹ และ "กำลังคนจะมีประสิทธิภาพ
เพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา"²

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงวางรากฐานการศึกษาแบบใหม่
เป็นการศึกษาในรูปแบบโรงเรียนแทนการเรียนการสอน ซึ่งเดิมทำกันในวัง ในวัด และ
ในครัวเรือน เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการเมืองในสมัยนั้น ซึ่งต้อง
เร่งรัดพัฒนาทั้งกำลังคนและประเทศให้เจริญ จึงจัดการศึกษาโดยมุ่งหมายเพื่อขจัดความแตกต่าง
ระหว่างท้องถิ่นและให้คนไทยได้รับการศึกษากว้างขวางขึ้น จัดหลักสูตรการเรียนการสอนเป็น
แบบเดียวกันทั่วประเทศ เพื่อเป็นการเลือกเฟ้นบุคคลเข้ารับราชการ และเปลี่ยนเป็นเพื่อ

¹ นิรุศ ไชยกุล, "คุณภาพของประชาชนกับการพัฒนาชุมชน," ใน รายงานการ
สัมมนาทางวิชาการแห่งชาติเรื่องประชากรของประเทศไทย, สำนักงานคณะกรรมการการวิจัย
แห่งชาติ กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการพลังงาน (กรุงเทพมหานคร : กรมการศาสนา
2521), หน้า 642.

² ปิ่น มาลากุล, "คำนำ" ใน การปฏิรูปการศึกษา, สมาคมผู้บริหารการศึกษา
แห่งประเทศไทย (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2518), หน้า 6.

ผลิตแรงงานระดับสูง และระดับกลางในเวลาต่อมา ¹

ตลอดเวลานับแต่ประเทศไทยจัดการศึกษาเป็นแบบระบบโรงเรียน ก็ได้มีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงการจัดการศึกษา เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกสังคมไทยหลายครั้งทั้งในรูปของการปรับปรุงโครงสร้างการศึกษา และแผนการศึกษาแห่งชาติ แต่ความพยายามในการปรับปรุงแต่ในบางส่วนไม่อาจแก้ปัญหาการจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับความต้องการของประชาชนและการผลิตกำลังคนที่มีประสิทธิภาพเพื่อต่อการพัฒนาประเทศได้ กระทั่งหลังเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองเมื่อ 14 ตุลาคม 2516 รัฐบาล นายสัญญา ธรรมศักดิ์ ได้แถลงนโยบายข้อหนึ่งว่าจะวางรากฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียนและลักษณะอื่น ๆ ให้เหมาะสมกับกาลสมัย เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจในสังคมประชาธิปไตย

จากรายงานของคณะกรรมการวางแผนปฏิรูปการศึกษา ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาของไทยที่ผ่านมาว่า เป็นการจัดการศึกษาที่ไม่ทันกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและสิ่งแวดล้อม กระทั่งกลายเป็นอุปสรรคขัดขวางความเจริญของประเทศชาติ เช่น การมุ่งผลิตข้าราชการและแรงงานระดับสูง ระดับกลาง กำลังก่อให้เกิดปัญหามันชีตัวงาน การจัดการระบบการศึกษาก็มีขั้นตอนในการเลือกเฟ้นคนมากเกินไป และต่อบันไดการศึกษาให้สูงขึ้นเรื่อย ๆ จากปริญญาตรีเป็นปริญญาโท ปริญญาเอก ตามแบบอย่างประเทศที่ร่ำรวย ซึ่งคนจำนวนน้อยจะได้รับผลประโยชน์จากการศึกษาอย่างเต็มที่ ในขณะที่คนส่วนใหญ่ถูกทอดทิ้งให้มีความรู้เพียงอ่านออกเขียนได้ หรือกลายเป็นผู้ไร้การศึกษาไปในที่สุด ยิ่งหลักสูตรเนื้อหาวิชาในการศึกษาภาคบังคับมิได้เป็นประโยชน์กับการดำเนินชีวิตในโลกปัจจุบันแล้ว การศึกษาสำหรับเกษตรกร และผู้ใช้แรงงานซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศก็เป็นเพียงภาระทางสังคมที่ทำให้ค่าต้อยลง ²

¹ คณะกรรมการวางแผนปฏิรูปการศึกษา, แนวทางปฏิรูปการศึกษาสำหรับรัฐบาลในอนาคต (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ยูไนเต็ดโปรดักชั่น, 2518), หน้า 1.

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 1 - 2.

คณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษาได้พิจารณาทั้งระบบและกระบวนการการศึกษาเพื่อตรวจสอบปัญหาและหาแนวทางแก้ไขปรับปรุงให้การศึกษาสามารถตอบสนองความคาดหวังของประชาชนส่วนใหญ่ สอดคล้องกับแนวทางพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมในระบอบประชาธิปไตยและเหมาะสมกับกาลสมัย คณะกรรมการดังกล่าวจึงได้เสนอแนวคิดใหม่ทางการศึกษาว่าเป็นการศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม โดยต้องปฏิรูปโครงสร้างระบบของการศึกษาจากเดิมที่ไม่ส่งเสริมอาชีพหลักของประชาชนให้เจริญก้าวหน้า หลักสูตรในระดับต่าง ๆ ไม่จบในตัวเองทำให้ผู้เรียนต้องเรียนต่อในระดับสูงขึ้นเรื่อย ๆ ไป มาเป็นระบบการศึกษาที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนเร็วเข้าตามกำลังความสามารถส่วนบุคคล ให้นักเรียนเลือกเรียนกลุ่มวิชาและประสบการณ์ต่าง ๆ ตามความถนัดและความสนใจสมควรแก่วัยเรียน และควรให้ท้องถิ่นมีอิสระในการจัดทำรายละเอียดและแบบเรียนให้รับกับสภาพท้องถิ่น ¹

รายงานการศึกษาของคณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษายังผลให้มีการเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาทั้งกระบวนการและหลักสูตรในเวลาต่อมา เมื่อคณะรัฐมนตรีลงมติเมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2517 รับหลักการในรายงานการศึกษาและมาตรการข้อเสนอของคณะกรรมการฯ ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาอันมีคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ นำหลักการและสาระของรายงานไปดำเนินการปรับปรุงแผนการศึกษาแห่งชาติและประมวลไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ อันเป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520-2524) และให้มีการปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร การวัดผล ความไม่เสมอภาคทางการศึกษา ² ซึ่งต่อมาได้ประกาศ

¹ คณะกรรมการวางพื้นฐานปฏิรูปการศึกษา, แนวทางปฏิรูปการศึกษาสำหรับรัฐบาล ในอนาคต (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ยูไนเต็ดโปรดักชั่น, 2518), หน้า 12 - 20.

² คณะกรรมการปฏิรูปการศึกษา, "ความสัมพันธ์เชิงปฏิบัติตามแนวปฏิรูปการศึกษา," ใน วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ : ปฏิรูปแผนการศึกษาแห่งชาติ (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2519), หน้า 27.

ใช้แผนการศึกษาแห่งชาติขึ้นใหม่ในปี 2520 และประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาใหม่ทั้งระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษาในปี 2521 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในแผนพัฒนาการศึกษาที่บรรจุในแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ.2520-2524) และต่อเนื่องถึงฉบับที่ 5 (พ.ศ.2525-2529) การเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษารุ่นนี้เป็นการเปลี่ยนทั้งระบบเพื่อมุ่งแก้ไขปัญหาการศึกษา และปัญหาสังคมตามแนวคิดที่ว่า "ถ้าจะมุ่งให้การศึกษาที่มีบทบาทที่จะช่วยแก้ปัญหาสังคมพร้อมทั้ง เสริมสร้างและนำสู่สังคมที่พึงประสงค์ก็จำเป็นต้องปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ และยังจำเป็นต้องปรับปรุงส่วนสำคัญอื่น ๆ ในสังคมนอกขอบเขตเนื้อหาของการศึกษาอีกด้วย" ¹

ในการปฏิรูปการศึกษานั้นการเปลี่ยนแปลงในระดับการประถมศึกษา จะมีผลกระทบ ต่ออนาคตของประชาชนและประเทศชาติอย่างกว้างขวาง ดังที่ สิบปนนท์ เกตุทัต กล่าวไว้ว่า²

การศึกษาเป็นหัวใจของการพัฒนาชีวิตและสังคมไทย...เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัด ขึ้นเพื่อวางชนชาวไทยจะได้มีความรู้ในการประกอบอาชีพ และมีความรู้พื้นฐานในการศึกษา ขั้นสูงต่อไป...ยิ่งไปกว่านั้นการวัดความ เจริญของชาติต่าง ๆ ตามหลักสากลนั้นก็ถือเอา มาตรฐานการประถมศึกษาเป็นเกณฑ์วัดความ เจริญของชาตินั้น

นอกจากนี้การศึกษาระดับประถมศึกษาภาคบังคับที่เยาวชนไทยทุกคนต้องเข้าโรงเรียน เพื่อรับการอบรมสั่งสอน จึงเป็นเสมือนเบ้าหลอมเยาวชนขั้นพื้นฐานให้เป็นเยาวชนที่มีคุณสมบัติ มีความสามารถที่ดีและเป็นประชากรที่มีคุณภาพของประเทศ ดังนั้น "ถ้าสามารถปรับปรุงคุณภาพ การประถมศึกษาให้สูงขึ้น และให้เท่าเทียมกันได้สำเร็จ จะมีผลระยะยาวถึงการพัฒนาประเทศ เพราะคุณภาพของประชากรสูงขึ้น" ³

¹ สิบปนนท์ เกตุทัต, "คำนำ," ใน "รายงานของคณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูป การศึกษา," ใน การปฏิรูปการศึกษา สมาคมผู้บริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย, หน้า 3 .

² สิบปนนท์ เกตุทัต, "คำปราศรัยในวันประถมศึกษาแห่งชาติปี 2524," วิทยุสาร ประจำวัน 3 (26 พฤศจิกายน 2524) : 3-4 .

³ สิบปนนท์ เกตุทัต, "ภายใน 2-3 ปีนี้ เด็กไทยทุกคนจะได้เรียนประถมศึกษา," มติชน ฉบับสุดสัปดาห์ 3 (28 ธันวาคม 2523 - มกราคม 2524) : 16 .

เมื่อพิจารณาถึงหลักสูตรประถมศึกษาเดิมฉบับ พุทธศักราช 2503 หลังจากได้ใช้เป็นแม่บทของการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาถึง 17 ปีเต็ม นั้น มีข้อบกพร่องหลายประการ กล่าวคือในด้านความมุ่งหมาย หลักสูตรกำหนดความมุ่งหมายมากมายเกินไป ไม่สอดคล้องกับวุฒิภาวะของเด็ก เกินกำลังที่ครูทั่วไปจะปฏิบัติให้บรรลุได้ มีลักษณะเป็นสากลเกินไปมิได้ตั้งอยู่บนความเป็นจริงของสังคมไทย นอกจากนี้หลักสูตรเน้นความรู้ลึกและค่านิยมต่าง ๆ แต่แบบเรียนและข้อเท็จจริงในกระบวนการเรียนมุ่งเน้นทางความรู้ ทั้งนี้หลักสูตรมิได้กำหนดกิจกรรมการเรียนวิธีสอนไว้ จึงทำให้การเรียนการสอนไม่อาจบรรลุตามความมุ่งหมายที่วางไว้อย่างกว้างขวางงดงามได้ ในด้านเนื้อหาสาระก็ปรากฏว่าหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2503 กำหนดเนื้อหาที่เป็นความรู้ประเภท "รู้ไว้ใช้ว่า" เป็นอันมาก ซึ่งมีได้เป็นความรู้ที่มีส่วนพัฒนาระบบความคิดหรือสามารถนำไปปรับใช้กับการดำรงชีวิตจริงได้ และเป็นเนื้อหาที่ไม่จบในตัวเองมิได้มุ่งให้คนเรียนสำเร็จเพื่อประกอบอาชีพหรือเพื่อเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตในฐานะพลเมืองดีของชาติ แต่มุ่งให้คนเรียนต่อในระดับสูงขึ้นไป¹

จากจุดอ่อนของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2523 ดังกล่าว กอปรกับสถานการณ์ทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วิทยาการและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ทำให้นักการศึกษาพยายามปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อช่วยให้นักเรียนปรับตัวได้ มีความพร้อมที่จะดำรงชีวิตอย่างเป็นสุขในสังคมต่อไป^{2,3} ในการเปลี่ยนแปลงนี้กระทรวงศึกษาธิการได้เริ่มงานปรับปรุงหลักสูตรประถมศึกษาตั้งแต่ปี 2513 โดยศึกษาวิเคราะห์

¹ กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ, "รายงานการวิเคราะห์หลักสูตรประถมศึกษาและมัธยมศึกษา พุทธศักราช 2503," วารสารการวิจัยทางการศึกษา 4 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2517) : 3 - 5 .

² สวัสดิ์ สุวรรณอักษร, "สรุปการอภิปรายหลักสูตรใหม่," วารสารแนะแนว 12 (ธันวาคม 2520 - มกราคม 2521) : 21 .

³ กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ, คู่มือการอบรมวิทยากรในการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (กรุงเทพฯ: กรมวิชาการพิมพ์, 2520), หน้า 37 .

ข้อดีและข้อบกพร่องของหลักสูตรแล้วนำผลการศึกษามายกร่างหลักสูตรขึ้นใหม่เสร็จเรียบร้อยในปี 2518 จากนั้นก็นำหลักสูตรฉบับร่างไปทดลองใช้ในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีสภาพต่าง ๆ กันทั่วประเทศ แล้วนำผลทดลองมาปรับปรุงแก้ไขเป็นหลักสูตรประถมศึกษาใหม่ ฉบับพุทธศักราช 2521

หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ร่างขึ้นโดยมุ่งหมายเปลี่ยนทรนัณะของผู้เรียนให้สอดคล้องกับสภาพสังคมที่ดีกว่า คือมุ่งให้ผู้เรียนเรียนเพื่อนำไปใช้ในชีวิตร่วมช่วยเหลือสังคมควบคู่กันไป เน้นให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น มีทั้งคุณภาพและคุณธรรม ใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างดี¹ เป็นหลักสูตรบนพื้นฐานปรัชญาที่เน้นให้เห็นว่า การศึกษาคือชีวิต มิใช่การเตรียมตัวเพื่อชีวิต การเรียนการสอนควรเป็นเรื่องที่เด็กสนใจโดยตรง ครูควรช่วยแนะนำให้เด็กได้สนใจในทางที่ถูก และการเรียนรู้ควรใช้วิธีการแก้ไขปัญหามากกว่าให้จดจำเนื้อหาสาระ และเน้นการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ เพื่อแก้ไขปัญหาวิกฤตต่าง ๆ²

หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 จึงเป็นหลักสูตรที่ได้ปฏิรูปขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการและความสามารถของผู้เรียน และเพื่อเตรียมประชากรให้มีคุณภาพและคุณธรรมในการสร้างสรรค์สังคม ดังที่ลีปนนท์ เกตุทัต กล่าวไว้³

ความแนวหลักสูตรที่วางไว้ปัจจุบันอยากจะทำให้การประถมศึกษานั้นเป็นพื้นฐานการพัฒนาและเป็นพื้นฐานการพัฒนาระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข... การปรับปรุงหลักสูตรจะมีผลกระทบในระยะยาว เพราะหลักสูตรใหม่เป็นหลักสูตรที่ปรับให้สอดคล้องกับอายุ วัย ของเด็กแต่ละกลุ่ม... หลักสูตรมุ่งปรับให้เด็กไทยได้เจริญเติบโตทั้งทางสมอง ทางสติปัญญา ความรู้ จิตใจ คือทางคุณธรรมและจริยธรรม และความเจริญทางร่างกาย คือทางพลศึกษา หลานนามัยในทุกระดับได้สอดคล้องแทรกเรื่องอาชีพเข้าไปในระดับประถมมีนิสัยรักการทำงานและทำได้อย่างย่อ ๆ

¹ บุญเกิด สุนทรธรรม, "หลักสูตรใหม่ : ต้องยอมยกเด็กสร้างบ้าน," มติชน (23 พฤษภาคม 2523) : 8 .

² วิชัย ตันศิริ, "โฉมหน้าของหลักสูตรประถมศึกษา," วิทยาศาสตร์ 27 (15 มกราคม 2519) : 18 .

³ ลีปนนท์ เกตุทัต, "ภายใน 2 - 3 ปีนี้...", หน้า 16 .

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าการเปลี่ยนแปลงมาใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 นักการศึกษาและรัฐบาลคาดหวังที่จะจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา ให้มีประสิทธิภาพ ในการสร้างประชากรที่มีคุณภาพ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศและเพื่อแก้ไขปัญหาสังคม

ความสำคัญของผู้ปกครองต่อการศึกษาของนักเรียน

ผู้ปกครองเป็นผู้ที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อการศึกษาของเด็ก เป็นผู้อุปการะ กำหนด วิถีทางการศึกษา และดูแลการศึกษาของเด็ก เพราะผู้ปกครองเป็นทั้งครูคนแรกและคนสุดท้าย เป็นครูที่สำคัญที่สุดของเด็ก ทั้งยังมีอิทธิพลต่อเด็กทั้งทางกรรมพันธุ์และสิ่งแวดล้อม เป็นผู้ที่ โกลัซิดเด็กที่สุด เข้าใจพื้นฐาน และปัญหาต่าง ๆ ทั้งร่างกายและอารมณ์ของเด็ก¹ ผู้ปกครอง ยังเป็นหนึ่งในปัจจัยทางสังคมและสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อผลการเรียนของเด็กนักเรียนในระดับ ประถมศึกษาและมีขมศึกษามากกว่าปัจจัยทางค่านิยม และคุณภาพของอุปกรณ์การสอนหรือ คุณวุฒิของอาจารย์² ผู้ปกครองจึงเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของเด็กไม่ว่าจะเป็นการ เรียนรู้ประเทืองสติปัญญา จิตใจ และสังคม³ นอกจากนี้ผู้ปกครองยังเป็นผู้รับผลกระทบจาก การเรียนการสอนของเด็กในโรงเรียนด้วย ไม่ว่าหลักสูตรการศึกษาจะเปลี่ยนแปลงหรือค่านิยม การในแนวใด ผู้ปกครองย่อมเป็นบุคคลที่รับผลการเล่าเรียนของเด็กในโรงเรียน แม้จะไม่มี ความรับผิดชอบในกิจการของโรงเรียนเต็มที่ ผู้ปกครองจึงเป็นผู้ที่รับผิดชอบและรับชอบในกิจการ

¹ ละเมียด ลิมอักษร, "บทบาทของผู้ปกครองต่อการศึกษาของเด็ก : ตอนที่ 1 ผู้ปกครองกับผลสำเร็จในการเรียนของเด็ก," ประชาศึกษา (22 กรกฎาคม 2514) : 12.

² อุดม เกิดพิบูลย์, "ผลการเรียนของนิสิตที่มาจากครอบครัวในกลุ่มอาชีพต่าง ๆ และผลทางสังคมบางกรณีในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์," ศูนย์ศึกษา 19 (เมษายน - มิถุนายน 2516) : 77.

³ Kathleen Devaney, Developing Open Education in America. (Washington D.C. : National Association for the Education of Young Children, 1974), p.138.

ของโรงเรียนในขั้นสุดท้ายด้วย¹

ฉะนั้นในด้านการศึกษาก็ของเด็กแล้วผลก็จะเกิดขึ้นกับเด็กเป็นเอกประการ ถ้าผู้ปกครองและครูช่วยกันร่วมมือส่งเสริมเด็กด้วยความเข้าใจอันดีต่อกัน²

ความสำคัญของการสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร
ประถมศึกษา

การปฏิรูปการจัดการประถมศึกษาทั้งในแง่ของปรัชญา จุดหมาย กระบวนการเรียน การสอน และเนื้อหาสาระของหลักสูตรประถมศึกษานั้น นอกจากจะเผยแพร่ทำความเข้าใจในกลุ่มบุคลากรทางการศึกษาและนักเรียนแล้ว จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ กับประชาชนทั่วไป เพื่อให้เกิดความเข้าใจว่าขณะนี้การศึกษาระดับพื้นฐานของเรากำลังดำเนิน ไปในแนวทางใด และเพื่อเป้าหมายอะไร เพื่อให้ทุกส่วนในสังคมได้มีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลง เพราะการจัดการศึกษาย่อมมีผลกระทบต่อสมาชิกในสังคมโดยส่วนรวม ในขณะที่ขบวนการเผยแพร่ให้สมาชิกอื่น ๆ ในสังคมได้รู้และเข้าใจ เพื่อมิให้เกิดปัญหาขัดแย้งในการเปลี่ยนแปลง ดังที่ กอ สวัสดิพิพาณิชย์ กล่าวไว้ว่า "มีข้อเท็จจริงอยู่ว่า สิ่งใดก็ตามดำเนินมาสอนในโรงเรียน แล้ว เราไม่เผยแพร่ความรู้ออกไปสู่ที่อื่นให้คนซึ่งอยู่นอกวงการศึกษาได้รับรู้เห็นด้วยกันแล้ว โดยมากเขามักจะกักกันการสอนหรือการปฏิบัติของโรงเรียน"³

¹ กอ สวัสดิพิพาณิชย์, "บทบาทของผู้ปกครองและครูในการพัฒนาการศึกษาของเยาวชน," มิตรกร 21 (31 ตุลาคม 2521) : 21.

² อรสา กุมารี ปุกหุด, "ผู้ปกครองกับโรงเรียน," วิทยาสาร 22 (พฤศจิกายน, 2524) : 16.

³ กอ สวัสดิพิพาณิชย์, "คำปราศรัยของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการในการประชุมผู้บริหารสถานศึกษาส่วนกลาง," ใน รวมคำบรรยายและคำปราศรัยเรื่องนโยบายทางการศึกษา (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬินไทย, 2522), หน้า 70 - 71.

ผู้ปกครองนักเรียนเป็นประชาชนกลุ่มที่มีความใกล้ชิดและสัมพันธ์กับโรงเรียนมากที่สุด ความรู้ความเข้าใจตลอดจนการมีทัศนคติที่ดีของผู้ปกครองต่อการเรียนการสอนตามแนวหลักสูตรใหม่ จะทำให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนในเรื่องการช่วยสอนนักเรียน ในเรื่องการจัดหาวัสดุอุปกรณ์การเรียนแก่นักเรียน ให้การสนับสนุนนักเรียนในปกครองเกี่ยวกับวิธีการศึกษาที่สอดคล้องกับหลักสูตร และนโยบายการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไป และประการสำคัญให้การสนับสนุนต่อการจัดการศึกษาในแนวทางใหม่ ซึ่งตามนโยบายการพัฒนาระบบการศึกษาแผนที่ 5 (พ.ศ. 2524-2529) ในขณะนี้ มีประเด็นสำคัญประการหนึ่งที่จะต้องหาทางระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ ทุกแหล่งเข้ามาช่วยจัดการศึกษา ทั้งจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง จากโรงเรียนฝ่ายเอกชนมาช่วยจัดการศึกษา¹

การทำความเข้าใจกับผู้ปกครองเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษาใหม่ เพื่อประโยชน์ดังกล่าวข้างต้น จำเป็นต้องมีการติดต่อสื่อสารระหว่างฝ่ายจัดการศึกษาไม่ว่าจะเป็นระดับกระทรวง กรม และโรงเรียนกับผู้ปกครองนักเรียน เพราะ "การสื่อสารเป็นกระบวนการถ่ายทอดสารจากผู้ส่งสารผ่านช่องทางซึ่งนำไปถึงผู้รับสาร"² การสื่อสารจะมีบทบาทอย่างมากในการถ่ายทอดสารเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ไปสู่ผู้ปกครองนักเรียน และในกรณีนี้การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดก็คือ การสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองนักเรียน เพราะเป็นการสื่อสารระหว่างบุคคลสองฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนมากที่สุด นั่นคือฝ่ายหนึ่งคือโรงเรียนอันได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนนั้นเป็นผู้ที่วางแผนจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนและทำหน้าที่สอนนักเรียนเป็นผู้ที่รับผิดชอบการเรียนของนักเรียน อีกฝ่ายคือผู้ปกครองนักเรียนซึ่งทำหน้าที่ดูแลการศึกษาของเด็ก

¹ สิปปนนท์ เกตุทัต, "นโยบายการพัฒนาระบบการศึกษาแผนที่ 5," สารพัฒนาหลักสูตร 1 (ตุลาคม 2524) : 9.

² Everett M. Rogers with F. Floyd Shoemaker, Communication of Innovations: A Cross-Cultural Approach, 2d.ed. (New York : the Free Press, 1971), p. 11.

การติดต่อสื่อสารกันระหว่างบุคคลทั้งสองฝ่ายจะยังผลให้เกิดความเข้าใจ และมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนการสอนในโรงเรียนได้ดียิ่งที่สุด การสื่อสารในระดับระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง จึงเป็นระดับการสื่อสารที่เหมาะสมกับการทำความเข้าใจกับผู้ปกครองได้มากที่สุด และสามารถกระทำการสื่อสารได้อย่างรวดเร็วตรงเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่จะนำผู้ปกครองเข้าเป็นปัจจัยหนึ่งเพื่อเสริมให้การใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ประสบความสำเร็จ ทั้งนี้จะสอดคล้องกับแนวทางข้อหนึ่งที่กำหนดไว้เกี่ยวกับการบริหารทั่วไปที่ผู้บริหารโรงเรียนควรกระทำต่อการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรใหม่นี้ระบุว่า "ทางโรงเรียนควรประชาสัมพันธ์ชี้แจงกับประชาชนให้เข้าใจในแนวทางการจัดการเรียนการสอน และการประเมินผลการศึกษาตามแนวหลักสูตรใหม่อยู่เสมอ" ¹

เหตุผลอีกประการหนึ่งที่สนับสนุนให้เป็นการสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง คือ ปัจจุบันแม้โรงเรียนต่าง ๆ ได้ใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 มาเป็นเวลา 4 ปี การศึกษาก็ยังปรากฏว่าปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่อยู่ในขอบเขตโรงเรียน เป็นปัญหากันการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องถึงผู้ปกครอง ปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าว ได้แก่ ผู้ปกครองไม่เข้าใจในเนื้อหาสาระและกระบวนการสอนที่ครูสอนบุตรหลานของตนตามแนวหลักสูตรใหม่ เช่น การเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์แผนใหม่และวิชาอื่น ๆ ทำให้ผู้ปกครองไม่อาจสอนการบ้านได้ดังแต่ก่อน ผู้ปกครองไม่เข้าใจที่โรงเรียนกำหนดให้เด็กจัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอนมากมายกว่าแต่ก่อน และไม่เข้าใจสาเหตุที่ต้องเปลี่ยนแปลงหลักสูตรใหม่ที่ต้องการให้เด็กได้เรียนรู้เอง และเน้นให้เด็กคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น มิใช่มุ่งสอนให้จำแต่ความรู้แล้วสอบเพื่อเอาคะแนน ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นก็คือผู้ปกครองต้องการให้กลับไปสอนตามหลักสูตรเก่า ²

¹ สมพงษ์ จิตระดับ, "ความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาและครูประจำการโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521), หน้า 42 - 43 .

² สัมภาษณ์ วุฒิ เวฬุจันทร์, โฆษกสายการข่าวสี่มุมบ้าน สถานีวิทยุ ทหารอากาศ 2, กรุงเทพมหานคร, 16 ธันวาคม 2524 .

และไม่เข้าใจว่าในแนวทางของหลักสูตรใหม่ให้ประโยชน์อะไรแก่เด็ก¹ ผลจากความไม่เข้าใจดังกล่าว ทำให้ผู้ปกครองปฏิบัติตนในแนวทางที่ขัดกับการเรียนการสอนตามแนวหลักสูตรใหม่ เช่น ช่วยเหลือเด็กเกินไปทั้งการช่วยทำการบ้าน และกิจกรรมอื่น ๆ ที่โรงเรียนมอบหมายให้ ทำให้นักเรียนหมดโอกาสที่จะฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดประสบการณ์² จึงค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเอง²

นอกจากนี้จากการติดตามผลการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ในเมืองประจวบ 2523 ก็พบว่าแม่ผู้ปกครองไม่มีปฏิสัมพันธ์กับหลักสูตรใหม่ แต่ก็ไม่ส่งเสริมเท่าที่ควร และผู้ปกครองในส่วนภูมิภาคโดยเฉพาะภาคกลางมีความเข้าใจว่าการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรนี้ทางราชการมีหนังสือให้เปล่าแก่นักเรียนทุกคน จึงไม่ซื้อหนังสือให้บุตรหลานของตน ซึ่งก่อความหนักใจให้แก่ครูผู้สอนมาก³

แม้ว่าการศึกษาจะใช้ความพยายามอย่างมากในการปฏิรูปการศึกษาระดับประถมศึกษา แต่ก็ละเลยที่จะให้ความสำคัญในด้านการสื่อสาร เพื่อทำความเข้าใจกับส่วนอื่นในสังคมไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับผู้ปกครองนักเรียน ดังนั้นจึงควรมีการสื่อสารกันระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง เพื่อให้ความรู้ ทำความเข้าใจกับผู้ปกครองและรับทราบปัญหาของผู้ปกครองเกี่ยวกับการสอนตามแนวหลักสูตรใหม่ เพื่อช่วยเหลือการเล่าเรียนของนักเรียนและเพื่อขจัดความไม่เข้าใจของผู้ปกครองที่จะกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรประถมศึกษาในการปฏิรูปการศึกษาครั้งนี้ ทั้งนี้เพื่อใช้การสื่อสารให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาอันมีจุดหมายที่จะพัฒนาประชากร

¹ วรณวิจิตร (นามแฝง), "ความล้มเหลวทางการศึกษา," เคลิโทม์ (21 ธันวาคม 2523) : 12 .

² โกวิทย์ วรพิพัฒน์, "กระทรวงศึกษาธิการขอร้องพ่อแม่อย่าเรียนหนังสือแทนเด็ก," แนวหน้า (19 มิถุนายน 2524) : 3, 2 .

³ กระทรวงศึกษาธิการ, กรมวิชาการ, "รายงานสรุปผลการติดตามผลและแนะนำการใช้หลักสูตร ระดับประถมศึกษาปีงบประมาณ 2523" (กรุงเทพมหานคร : กรมวิชาการ, 2525), หน้า 1.

ให้มีคุณภาพเอื้อต่อการพัฒนาประเทศในที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทราบประสิทธิภาพของการสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองในรูปแบบการประชุมและการประชุมร่วมกับการใช้จดหมายติดต่อก่อนที่มีต่อความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติตนของผู้ปกครองเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521
2. เพื่อทราบความแตกต่างระหว่างประสิทธิภาพของการสื่อสารที่ใช้วิธีการประชุมอย่างเดียวกับการสื่อสารที่ใช้วิธีการประชุมร่วมกับการใช้จดหมายติดต่อก่อน
3. เพื่อเปรียบเทียบระดับความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติตนของผู้ปกครองเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ระหว่างก่อนและหลังมีการสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง
4. เพื่อศึกษาหาข้อมูลสรุปวิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพในการสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในปีการศึกษา 2525 ในโรงเรียนประถมศึกษา 2 โรงเรียน คือ โรงเรียนวัดท่าล้อ และ โรงเรียนวัดโพธิ์ศรีสุธาราม ซึ่งทั้งสองโรงเรียนอยู่ในเขตอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี โดยทดลองปฏิบัติการสื่อสารกับผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนวัดท่าล้อ จำนวน 53 คน ด้วยวิธีการประชุมร่วมกับการใช้จดหมายติดต่อก่อน และทดลองปฏิบัติการสื่อสารกับผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนวัดโพธิ์ศรีสุธาราม จำนวน 65 คน ด้วยวิธีการประชุมอย่างเดียว

2. สาระรายละเอียดของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ที่นำมาศึกษา ทดลองสื่อสารกับกลุ่มตัวอย่างประชากรในการวิจัยนี้ เป็นสาระรายละเอียดในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้ปกครองนักเรียนและผู้ปกครองจำเป็นต้องทราบและเข้าใจ เพื่อผู้ปกครองจะได้ให้การสนับสนุนการเรียนของนักเรียนได้อย่างสอดคล้อง และบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนตามแนวหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ทั้งนี้รายละเอียดดังกล่าวจะเกี่ยวกับปรัชญาหลักการ จุดมุ่งหมาย การประเมินผล และแนวปฏิบัติในการดูแลและสนับสนุนการเรียนของนักเรียนให้สอดคล้องกับการเรียนการสอนในโรงเรียน

3. ในด้านเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนต่อการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะทัศนคติของผู้ปกครองที่มีต่อคุณลักษณะของหลักสูตรที่จะทำให้ผู้ปกครองยอมรับหลักสูตรได้เร็วขึ้น คุณลักษณะดังกล่าวคือ คุณลักษณะสำคัญ 5 ประการที่จะช่วยให้บรรณกรยอมรับได้เร็วขึ้น อันได้แก่ ลักษณะความได้เปรียบเชิงเทียบ ลักษณะที่เข้ากับความเชื่อเดิม มีความยุ่งยากหรือความสลับซับซ้อนน้อย สามารถนำไปทดลองใช้ได้ และให้ผลสังเกตเห็นได้

4. การวิจัยนี้ศึกษารวมถึงปัจจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ปกครองคือ รายได้ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการเป็นผู้ปกครอง และความบ่อยครั้งในการสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องหลักสูตรประถมศึกษา 2521

5. การวิจัยนี้ทดลองใช้เฉพาะการสื่อสารประเภทการสื่อสารระหว่างบุคคล (Inter-personal Communication) ในระดับระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง โดยให้ผู้ที่เคยทำหน้าที่เผยแพร่หลักสูตรที่ผู้วิจัยจัดเตรียมไว้ร่วมกับผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนเป็นผู้ติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองโดยใช้รูปแบบการสื่อสาร 2 อย่างคือ การประชุม และจดหมายติดต่อก่อน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเพื่อใช้สอบถามผู้ปกครองนักเรียนเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว การสื่อสารของผู้ปกครองในเรื่องเกี่ยวกับหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 และเพื่อใช้วัดความรู้ ทัศนคติ ของผู้ปกครองเกี่ยวกับหลักสูตร ตลอดจนเพื่อใช้วัดความบ่อยครั้งที่ผู้ปกครอง

ให้ความช่วยเหลือนักเรียนในการเรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 โดยผู้วิจัยได้ปรึกษาร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มประชากรตัวอย่างทั้ง 2 โรงเรียน และผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนประถมศึกษาจนสามารถคัดเลือกคำถามที่จะใช้วัดความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติตนช่วยเหลือนักเรียนของผู้ปกครอง แล้วผู้วิจัยได้นำไปทดลองใช้สอบถามผู้ปกครองชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนวัดวังท่าลา ซึ่งเป็นโรงเรียนตั้งอยู่ระหว่างกลางโรงเรียน 2 โรงเรียน ที่ทำการวิจัยเพื่อหาอำนาจจำแนกและความเชื่อถือได้ แล้วคัดเลือกคำถามที่ใช้ได้ ในส่วนที่เป็นข้อมูลส่วนตัวมี 9 ข้อ ส่วนที่เป็นการสื่อสารของผู้ปกครองเกี่ยวกับเรื่องหลักสูตรมี 13 ข้อ ส่วนที่เป็นคำถามวัดความรู้ของผู้ปกครองเกี่ยวกับเรื่องหลักสูตรมี 15 ข้อ ส่วนที่เป็นคำถามวัดทัศนคติของผู้ปกครองเกี่ยวกับเรื่องหลักสูตรมี 10 ข้อ และส่วนที่เป็นคำถามวัดการปฏิบัติตนช่วยเหลือนักเรียนมี 9 ข้อ

2. ผู้วิจัยได้กำหนดสาร (message) เกี่ยวกับหลักสูตรที่ทำการสื่อสารกับผู้ปกครองด้วยวิธีการประชุม และจดหมายติดต่อกับร่วมกับเจ้าหน้าที่ผู้เผยแพร่หลักสูตรผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนประถมศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนของทั้ง 2 โรงเรียนที่เป็นประชากรตัวอย่าง โดยสาระที่ให้ครอบคลุมเกี่ยวกับปรัชญา หลักการ จุดมุ่งหมาย การประเมินผล และแนวปฏิบัติในการดูแลสนับสนุนการเรียนตามแนวหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. แบบสอบถามที่ใช้สามารถวัดความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติตนช่วยเหลือนักเรียนของผู้ปกครองได้ผลตามวัตถุประสงค์
2. สาระและวิธีการที่ใช้ในการทดลองสื่อสารกับผู้ปกครองในการวิจัยนี้มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับการวิจัยเรื่องนี้
3. กลุ่มตัวอย่างประชากรทั้ง 2 กลุ่มมีความสามารถในการทำความเข้าใจในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ใกล้เคียงกันและมีสภาพแวดล้อมอื่น ๆ เช่น ความรู้ ประสบการณ์ ความเป็นอยู่ วัฒนธรรมและมีสภาวะในขณะที่ทำการสื่อสารเกี่ยวกับหลักสูตรกับโรงเรียนคล้ายคลึงกัน

4. กลุ่มตัวอย่างประชากรทุกคนได้ตอบคำถามในแบบสอบถามอย่างตั้งใจ เต็ม
ความสามารถและตามหัตินะของตน

นิยามศัพท์

- หลักสูตรใหม่ หมายถึง หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521
- โรงเรียน หมายถึง บุคลากรผู้มีหน้าที่จัดการเรียนการสอนในโรงเรียนประถม
ศึกษา อันได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน
- ผู้ปกครอง หมายถึง ผู้ทำหน้าที่อุปการะและดูแลการศึกษาของนักเรียนซึ่งอาจ
เป็นบิดา มารดา หรือญาติผู้ใหญ่ของนักเรียน
- การใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 หมายถึง การจัดการเรียนการสอน
ชั้นประถมศึกษาตามหลักการ จุดหมาย และโครงสร้างของ
หลักสูตรประถมศึกษา ฉบับพุทธศักราช 2521
- การสื่อสาร หมายถึง การติดต่อกันระหว่างบุคลากรผู้จัดการเรียนการสอนใน
โรงเรียนกับผู้ปกครองนักเรียนเพื่อแลกเปลี่ยนข่าวสาร
เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521
เพื่อผลในการให้ความรู้และความเข้าใจในค่านิยมทัศนคติและ
การปฏิบัติตนแก่ผู้ปกครอง โดยมีรูปแบบการสื่อสาร 2 รูปแบบ
คือการประชุม และจดหมายติดต่อ
- การสื่อสารระหว่างบุคคล หมายถึง กระบวนการติดต่อสื่อสารหรือการปฏิบัติต่อกัน
ระหว่างบุคคล 2 คน หรือระหว่างบุคคลในกลุ่มย่อยที่มีระดับ
ของปฏิกริยาตอบสนอง (Feed-back) ระหว่างบุคคล
ที่ทำกาสื่อสารสูง
- รูปแบบการสื่อสาร หมายถึง รูปแบบการสื่อสารประเภทต่าง ๆ ที่บุคลากรผู้จัดการ
เรียนการสอนในโรงเรียนใช้ติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองเกี่ยวกับ
การใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 รูปแบบ
ดังกล่าวคือ การประชุม และจดหมายติดต่อ

- ความรู้ หมายถึง ค่าคะแนนความสามารถในการตอบคำถามได้อย่างถูกต้อง
ของผู้อุปการะในเรื่องเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตาม
แนวหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521
- ทัศนคติ หมายถึง ค่าคะแนนความรู้สึกหรือความคิดเห็นของผู้อุปการะที่มีต่อ
คุณลักษณะของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521
- การปฏิบัติตนของผู้อุปการะ หมายถึง ความบ่อยครั้งที่ผู้อุปการะช่วยเหลือนักเรียนใน
การจัดหาอุปกรณ์การศึกษา การทำการบ้าน การทำกิจกรรม
การดูแลความประพฤติ และการให้ความร่วมมือกับครูผู้สอน
ในเรื่องการเรียนของเด็ก
- คุณลักษณะของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 หมายถึง คุณลักษณะต่าง ๆ
ที่การจัดการเรียนการสอนตามแนวหลักสูตรประถมศึกษา
พุทธศักราช 2521 พึงมีซึ่งจะช่วยให้หลักสูตรถูกยอมรับได้เร็ว
ขึ้น นั่นคือ ลักษณะความได้เปรียบเชิงเทียบ (relative
advantage) ลักษณะเข้ากับความเชื่อ ความต้องการ
และสภาพเดิม (compatibility) มีความยุ่งยาก
และสลับซับซ้อนน้อย (Complexity) เป็นสิ่งซึ่ง
สามารถนำไปทดลองใช้ได้ (trial-ability) และ
ให้ผลที่สังเกตเห็นได้ (observability)
- ลักษณะผู้อุปการะ หมายถึง ระดับรายได้ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการ
เป็นผู้อุปการะ และความบ่อยครั้งในการสื่อสารเกี่ยวกับ
หลักสูตรใหม่
- ประสบการณ์ในการเป็นผู้อุปการะ หมายถึง ระยะเวลาจำนวนปีที่ผู้อุปการะได้ส่งบุตร
หลานเข้าเรียนในชั้นประถมศึกษาตามแนวหลักสูตรใหม่ โดย
นับจากชั้นปีที่สูงสุดที่นักเรียนในปกครองกำลังเรียนอยู่ในขณะ
ทำการวิจัย

ประสิทธิภาพของการสื่อสาร หมายถึง สภาพที่การสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับ
 ผู้ปกครอง ก่อให้เกิดผลการเปลี่ยนแปลงในด้านความรู้
 ทักษะ และ การปฏิบัติตนของผู้ปกครองเกี่ยวกับการใช้
 หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 โดยวัดจาก
 ค่าคะแนนความรู้ ค่าคะแนนทัศนคติ และค่าคะแนน
 การปฏิบัติตนที่เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติหลังจาก
 มีการสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

สมมุติฐานในการวิจัย

1. การประชุมระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองทำให้ผู้ปกครองมีความรู้ ทักษะ
 และการปฏิบัติตนช่วยเหลือนักเรียนดีขึ้นในเรื่องการเรียนการสอนตามแนวหลักสูตรประถมศึกษา
 พุทธศักราช 2521
2. การสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองด้วยวิธีการประชุมร่วมกับการใช้
 จดหมายติดต่อก่อให้ผู้ปกครองมีความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติตนช่วยเหลือนักเรียน
 ในเรื่องการเรียนการสอนตามแนวหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521
3. การสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองด้วยวิธีการประชุมร่วมกับการใช้
 จดหมายติดต่อก่อ ทำให้ผู้ปกครองมีความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติตนช่วยเหลือนักเรียนดีกว่า
 การสื่อสารด้วยวิธีการประชุมอย่างเดียว
4. ผู้ปกครองที่มีรายได้ การศึกษา ประสบการณ์ในการเป็นผู้ปกครอง และ
 ความบ่อยครั้งในการสื่อสารเกี่ยวกับหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 สูงกว่า จะมีความรู้
 ทักษะ และ การปฏิบัติตนช่วยเหลือนักเรียนดีกว่าผู้ปกครองที่มีลักษณะดังกล่าวต่ำกว่า

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลการทดลองการสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองจะเป็นแนวทางให้เห็นถึงความสำคัญและประสิทธิภาพของการสื่อสาร เพื่อให้ความรู้และทำความเข้าใจกับผู้ปกครองเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521

2. ผลการวิจัยจะชี้ให้เห็นถึงประสิทธิภาพของสื่อบุคคลคือ ครูอันเป็นทรัพยากรที่มีอยู่แล้วในโรงเรียนในการเผยแพร่และทำความเข้าใจกับผู้ปกครองเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521